

Belysning af barrierer og muligheder i forbindelse med Housing First og overgangen til egen bolig

23/8816 Åben Sag

Sagsgang

VPU

Sagsfremstilling

På mødet den 21. oktober 2025 blev Voksen- og Plejeudvalget orienteret om den nye politiske ”Aftale vedr. kapacitetsstyring og takstlofter på området for krisecentre og herberger samt udvidelse af refusionsordning for Housing First”. I den forbindelse anmodede udvalget om en redegørelse for de barrierer, der kan opstå i arbejdet med borgernes overgang fra forsorgshjem til egen bolig som led i Housing First-indsatsen. Anmodningen blev fremsat i lyset af den nye kontanthjælpsreform, som forventes at medføre, at flere borgere i målgruppen får vanskeligt ved at opfylde kravene for økonomisk støtte til indskud og etableringsudgifter.

Emnet har ligeledes været drøftet på dialogmødet mellem Kommunalbestyrelsen og Dialogforum for Socialt Udsatte den 7. oktober 2025.

På baggrund af anmodningen har forvaltningen udarbejdet vedlagte notat, der belyser barrierer og mulige løsningsforslag i forbindelse med Housing First og borgernes overgang til egen bolig.

De væsentligste barrierer, som uddybes i notatet, er:

- *Krav om rådighedsbeløb:* Norddjurs Kommune stiller krav om et månedligt rådighedsbeløb som betingelse for økonomisk hjælp til indskud (5.473 kr. pr. måned gældende fra 1. januar 2023). Dette krav kan de færreste borgere i målgruppen opfylde.
- *Opsparing under ophold:* Kommunen kræver, at borgere sparer op til indskud under ophold på forsorgshjem. Hensigten er god, men i praksis vanskelig at efterleve for målgruppen – dels på grund af den korte opholdsperiode, dels på grund af livslange udfordringer med uhensigtsmæssige økonomiske vaner, gæld og misbrugsproblematikker.

- *Manglende tidsmæssig sammenhæng:* Der er ofte uoverensstemmelse mellem sagsbehandlingstiden for ansøgninger om indskudslån og enkeltydelser og de tidsfrister, som udlejere typisk stiller for underskrivelse af lejekontrakt.

Udfordringerne gælder særligt ved private lejemål. Det er forvaltningens vurdering, at der er et dækkende udbud af billig boliger og et godt samarbejde med boligforeningerne, hvorfor der ikke vurderes at være behov for øget anvisningsret.

På baggrund af en undersøgelse af praksis i andre kommuner præsenteres i notatet også en række løsningsforslag, herunder muligheden for at gøre undtagelser til rådighedsbeløbet for målgruppen og indførelse af forhåndsgodkendelse af udgifter til bolig.

Forvaltningen gør desuden opmærksom på, at Arbejdsmarkedsudvalget på deres møde den 18. december 2025 behandler en sag vedrørende ”Drøftelse af rådighedsbeløb som følge af kontanthjælpsreformen”.

Det bemærkes, at bostøtteområdet og Housing First-indsatsen fremadrettet hører under det nye Social- og Beskæftigelsesudvalg. På den baggrund foreslås det, at Voksen- og Plejeudvalget drøfter de identificerede barrierer og løsningsforslag.

Sammenhæng til andre politikker/strategier og fagområder

Punktet har sammenhæng til Hjemløshedsreformen fra 2023 og til ”Aftale vedr. kapacitetsstyring og takstlofter på området for krisecentre og herberger samt udvidelse af refusionsordning for Housing First”. Foruden en udvidelse af refusionsreglerne for indsatser efter Housing First-tilgangen, indeholder aftalen også bestemmelser om nye takstlofter for ophold på forsorgshjem og krisecentre samt krav om revisorpåtegning af takstberegninger. Aftalen bygger videre på elementer fra økonomiaftalen for 2024 mellem KL og regeringen, hvor der blev lagt op til bedre styring af udgifterne på socialområdet – særligt på herbergsområdet.

En ny styringsmodel på herbergsområdet var også en central del af ekspertudvalgets (Tranæs-udvalgets) anbefalinger til en bæredygtig faglig og økonomisk udvikling på socialområdet.

Økonomiske konsekvenser

I dag får kommunerne 50 procents statsrefusion for udgifter til bostøtte efter Housing First-tilgangen (SEL § 85 a) i op til to år efter, at en borger er flyttet fra forsorgshjem i egen bolig. Dette gælder, når afgørelsen om bostøtte er truffet, inden borgeren udskrives fra forsorgshjemmet. Med den nye politiske aftale fra september 2025 udvides ordningen, så refusionen også omfatter bostøtte efter Housing First-tilgangen til borgere i alle typer hjemløshed – herunder borgere, der ikke har haft ophold på forsorgshjem forud for indsatsen. Derudover kan der opnås refusion for midlertidige botilbud efter §107 i op til seks måneder.

I dag er refusionsperioden for ophold på forsorgshjem (§110) på 120 dage pr. løbende år. Efter denne periode ophører statsrefusionen, og kommunen skal selv dække udgifterne til borgers ophold. Med den politiske aftale fra september 2025 er den nuværende refusionsperiode på 120 dage blevet forlænget i yderligere 2 år for at sikre den nødvendige tid til omlægningen af indsatsen mod hjemløshed i kommunerne (1. april 2028). Herefter reduceres refusionsperioden som planlagt til 90 dage.

Aktuelt har seks borgere fra Norddjurs Kommune ophold på et forsorgshjem. Varigheden og udgiften for opholdene varierer. Et ophold på et forsorgshjem koster i gennemsnit 2.130 kr. pr. døgn, og borgerne har i gennemsnit opholdt sig på forsorgshjem i 165 døgn. Det betyder, at Norddjurs Kommune ikke modtager refusion for cirka 45 af disse dage. Når refusionsperioden om 2 år sænkes til 90 dage, vil antallet af ikke-refusionsberettigede dage stige til 75, medmindre det lykkes at udsluse borgerne hurtigere til egen bolig.

Af nedenstående skema fremgår Norddjurs Kommunes udgifter til borgernes ophold på forsorgshjem og bostøtte efter Housing First i 2024 og 2025:

Udgifter vedr. forsorgshjem og Housing first	2024	2025*	Bemærkninger
Udgifter vedr. § 110 forsorgshjem	4,78 mio. kr.	3,71 mio. kr.	
Refusion vedr. § 110 forsorgshjem	-2,59 mio. kr.		
Berigtigelser vedr. refusion med 50 pct. refusion		-0,177 mio. kr.	

Borgernes betaling (SEL § 163 stk. 2-3)	-0,30 mio. kr.		
Udgifter til Housing First- indsatser (§ 85 a)	0,09 mio. kr.	0,103 mio. kr.	
Refusion af udgifter vedr. Housing First- indsatser (§ 85 a)	-0,047 mio. kr.		<i>Uden for servicerammen uden overførsel</i>
Samlet resultat	1,94 mio. kr.		

*2025-tal er foreløbige tal pr. 4.12.2025. De endelige udgifter samt refusion vedr. indsatserne i 2025 opgøres i 1. kvartal 2026.

Lovgrundlag

Lov om Social Service §§ 85 a og 110.

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller, at de identificerede barrierer og løsningsforslag drøftes.

Bilag:

1 - Åben Notat: Barrierer og løsningsforslag i forbindelse med (96344/25) (H)
3844033 Housing First og borgernes overgang til egen bolig